

“Európa sa začína v jej regiónoch, mestách a obciach”

4. marca 2022

My, miestni a regionálni lídri Európskej únie (EÚ), si želáme takú EÚ, ktorá účinnejšie reaguje na potreby a túžby jej občanov a občianok.

1. Základy demokracie v EÚ tvorí jej 240 regiónov, 90 000 obcí a viac ako 1,2 milióna miestnych a regionálnych volených politikov a političiek zastupujúcich 450 miliónov jednotlivcov. Demokracia, ktorá sa pred 2 500 rokmi zrodila v gréckych mestských štátoch, môže v EÚ prežiť len vtedy, ak bude pevne zakorenená v teréne a prítomná v každodennom živote.

2. Demokracia je prijímaná, ak jej legitimita pramení z dôvery ľudí a ak prináša výsledky na úrovni, ktorá je k nim najbližšie. Za nevyhnutné preto považujeme presadzovať model **Domu európskej demokracie**, ktorý je postavený na trojrozmernej legitimite: miestne a regionálne samosprávy predstavujú jeho pevné základy, 27 členských štátov reprezentuje jeho silné múry a ochrannú strechu poskytujú EÚ.

Ak pri prijímaní rozhodnutí v EÚ budeme uplatňovať prístup zdola nahor, priblížime Úniu k srdciam a mysliam ľudí a obnovíme ich dôveru v tento demokratický projekt, ktorého základom je silné volebné zastúpenie rešpektujúce rodovú rovnosť.

3. Voľby sú základným nástrojom fungovania zastupiteľskej demokracie prostredníctvom práce politických strán. Musíme zaistiť, aby sa o hlavných témach európskeho významu diskutovalo nielen v kontexte volieb do Európskeho parlamentu, ktoré sa konajú každých päť rokov, ale aj pred národnými, regionálnymi a komunálnymi voľbami, pretože 70 % právnych predpisov EÚ sa realizuje na lokálnej a regionálnej úrovni.

4. V záujme demokratickejšej EÚ sa musíme zaoberať existujúcim nedostatkom

politckej a právnej legitimity a v medziach súčasných ustanovení zmluvy alebo v prípade budúcej zmeny zmluvy urobiť z jej regiónov, provincií, miest a obcí nedeliteľnú súčasť jej rozhodovacích mechanizmov.

5. Žiadame preto, aby sa úloha Európskeho výboru regiónov postupne rozšírila zo súčasnej poradnej funkcie na záväznú funkciu v obmedzenom počte oblastí politik, v ktorých je badateľný územný rozmer, pričom treba predísť vzniku zložitejšej štruktúry EÚ. Väčšie zohľadnenie odborných znalostí orgánov územnej samosprávy pri vypracúvaní a vykonávaní právnych predpisov EÚ povedie k lepšej právnej regulácii a vyššej demokratickej legitimite v EÚ.

Zásadu subsidiarity možno posilniť tak, že sa Európskemu výboru regiónov poskytnie lepší prístup k rokovaniam medzi inštitúciami EÚ o legislatívnych návrhoch (trialógy) a regionálnym parlamentom sa v presne stanovených prípadoch prisúdi formálna úloha pri navrhovaní právnych predpisov EÚ.

6. Apelujeme na to, aby sa vytvoril trvalý a miestne orientovaný občiansky dialóg ako participatívny mechanizmus, ktorý by vychádzal zo skúseností získaných z Konferencie o budúcnosti Európy a ktorý by lepšie prepájal EÚ s realitou na miestnej, regionálnej a národnej úrovni. Zároveň by zabezpečoval, že občania a občianky budú na svoje podnety a obavy dostávať spätnú odozvu, pričom v tejto súvislosti je dôležité zapojiť najmä mladých ľudí. Národné a európske územné združenia spolu s Európskym výborom regiónov a jeho sieťami mladých volených politikov a volených predstaviteľov územných samospráv pre otázky EÚ sú pripravené tento proces uľahčiť.

7. Vyzývame Konferenciu o budúcnosti Európy, aby opätovne potvrdila „súdržnosť“ ako základnú hodnotu, ktorou sa riadia vš-

etky politiky EÚ založené na rešpektovaní partnerstva a viacúrovňového riadenia.

8. Požadujeme zvýšenie odolnosti EÚ a jasné zapojenie miestnych a regionálnych samospráv do navrhovania a vykonávania sociálnych, klimatických, environmentálnych, energetických a digitálnych politik, ako aj priamy prístup k finančným prostriedkom EÚ v oblastiach, ktoré patria do ich právomocí.

9. Podporujeme európsku zdravotnú úniu, ktorá dáva EÚ právomoci potrebné na rýchlu reakciu na zdravotné krízy v súlade so zásadou subsidiarity a proporcionality.

10. Požadujeme, aby sa prijala európska vidiecka agenda orientovaná na budúcnosť, ktorá zlepši integráciu miest a vidieka a povedie k udržateľnej revitalizácii vidieckych komunít.

11. Vyzývame EÚ, aby v záujme budovania právneho štátu a dobrej správy vecí verejných zdola nahor využila úzke väzby, ktoré sa v priebehu rokov vytvorili s miestnymi a regionálnymi samosprávami v susedných krajinách a krajinách zapojených do procesu rozširovania.

12. Ak chceme opätovne získať dôveru občanov a občianok, musíme pomocou vzdelávania a občianskej angažovanosti, najmä medzi mladými ľuďmi a v cezhraničných regiónoch, obnoviť fungovanie demokracie a dodržiavanie európskych hodnôt a zároveň presadzovať dodržiavanie rovnakých príležitostí.

Usilujme sa spoločne o to, aby demokracia priniesla konkrétne výsledky a priblížila Európu jej obyvateľstvu!

